

Ardealul Juridic

Revistă de Drept și de Unificare Legislativă
Doctrină, Jurisprudență, Legislație comparată

Revista apare regulat la 1 și 15 a fiecărei luni afară de lunile de vacanță Iulie și August (iar în cursul anului excepțional ca număr dublu) când apare odată pe lună

Abonamentul pentru Instituții și Autorități 600 Lei pe 1 an
: : : : : 500 Lei pe 1 an
: : : : : 400 Lei pe 1 an
Un număr simplu 30 Lei
Un număr dublu 35 Lei
Un număr vechiu 40 Lei

Redacția: Str. Calea Victoriei No. 53.
Telefon 590. Administrația: Str. Regina Maria 18 (Radio Reclame România S.A.) unde se primesc abonamente și orice cereri de adție. Telefon 630

Director fondator și redactor responsabil: **VASILE M. DIMITRIU** Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Colaboratori:

Alexandrescu Traian
Fost Prim-președinte de Tribunal
Avocat din București

Anca Justin Leontin
Judecător Trib. Cluj

Ceur Aslan Ernest
Consilier la Curtea de Apel Timișoara

Balașiu Paul
Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Bartha Ignat
avocat din Cluj

Boila Romul
Profesor la Universitatea din Cluj

Botez Corneliu
Consilier la Inalta Curte de Casație

Dimitriu Vasile
Profesor la Universitatea din București

Docan P. George
Presedinte Tribunalul Buzeu

Filipescu Constantin
Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Filipescu Ricard
Judecător tribunalul Cluj

Hațieganu Emil
Profesor la Universitatea din Cluj

Kis Maurișiu
Profesor universitar pensionar

Lazar Aurel
Fost ministru. Avocat Oradea-Mare

Marta Alexandru
Prim președintele Curții de Apel Timișoara

Micșa Pompei
Prim președintele Curții de Apel Cluj

Munteanu Victor
Avocat din Sibiu

Negrea Camil
Profesor la Universitatea din Cluj

Onișor Victor
Profesor la Universitatea din Cluj

Pastia P. Vasile
Judecător la Trib. Cluj

Petrescu F. Vasile
Judecător de ședință la Trib. Sibiu

Popp Romulus
Prim președintele Curții de Apel Brașov

Porușiu Petre
Profesor la Universitatea din Cluj

Praporgescu Ștefan
Consilier la Curtea de Apel Oradea-Mare

Radu Iorgu
Profesor la Universitatea din Cluj

Șteicu Emilian
Judecător șef la ocolul Mercurea-Sibiului

Stăncescu Ștefan
Prim președintele Curții de Apel Oradea-Mare

Tolciu Ioachim
Avocat din Cluj

Tănăsescu Teodor
Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Xantopol Constantin
Fost magistrat. Avocat din Cluj

C U P R I N S U R I :

1. De anul nou de *Vasile Dimitriu*
Profesor la Universitatea din București
2. In anul al șaptele de *Tr. Alexandrescu*
Fost primpreședinte de trib. avocat din București
3. Raport medico legal de *Dr. Ureche*
Profesor universitar
4. Dreptul părții vătămate în justiția penală din Ardeal Jurispr. trib. Turda cu o adnotare de *Ion Mănescu*
Preș. la Curtea Apel Cluj

- 5 Cum se pedepsesc ofițerii de poliție judiciară în teritoriile alipite. Jurisprudența C. Apel Cernăuți cu o notă de *Red.*
- 6 Rezumate de jurisprudențe stabilite de instanțele judecătorești din Transilvania și Inalta Curte de Casație
7. Societăți cu garanție limitată . . . de *Dr. V. Boldur*
f. preș. C. Apel Cernăuți
8. Neajunsurile Pr. p. de *E. Rebreanu*
9. Informațiuni

BCU Cluj-Napoca

BCPER201704142

Bibliotecă Sibiu
777/1927
11.190

Imp. 1927
11.1927

De anul nou

Ca și cerul, care rămâne același, de și pe cuprinsul lui se perindează: când nourii nenumărați cu formele și culorile lor vecinic variate; când stelele infinite, ce-i împodobesc bolta cu mii de lumini sclipitoare; când soarele strălucitor, ce împrăștie întunerecul și trimite razele călduroase până în colțurile cele mai retrase; când palidul glob de aur al lunii ce discret întovărășește pe îndrăgostii fugari de lumina zilei; — tot astfel „**Ardealul Juridic**”, cu o perseverență mai presus de laudă, rămâne, neclintit la postul său și statornic năzuințelor sale dela început, de și prin paginile lui s'au perindat: când hotăriri de specii și materii vecinic diferite; când rezumate de deciziuni, ce expuneau, spre folosul tuturor, soluțiunile date nenumăratelor dificultăți juridice; când articole de netăgăduită valoare, cari cercetau până în cele mai judicioase amănunte o întreagă instituțiune de drept; când în fine crâmpene de gândiri ocazionale, ce constituiesc uneori o adevărată notă distractivă, ca o variantă dela tema obicinuită.

„**Ardealul Juridic**” intră în al șaptelea an al existenței sale. În bilanțul activității sale din trecut, putem oglindi cu certitudine, rodnicia producțiunii sale viitoare; iar pe statornicia sa neclintită de până acum, putem așeza cu toată încrederea temelii înfăptuirii programului, ce și-a impus chiar dela aparițiunea sa:

„De a fi în tot momentul un organ de adevărată cultură juridică, împărțind pe cei dornici de învățăminte, ca tainele științei dreptului, pe care se întemeiază justiția — această primă virtute a popoarelor civilizate.

De a fi un fidel interpret și critic al problemelor juridice desbătute pe ogorul românesc dar sub imperiul legiurilor străine; probleme, cari sunt apoi privite prin prizma

legilor noastre naționale, ca să se poată scoate la lumină superioritatea principiilor, cărora să li se dea preferința.

De a desfășura o activitate continuă spre a culege normele cele mai potrivite și instituțiunile cele mai salutare, spre a contribui la opera măreață a unificării legislațiunilor de pe pământul patriei noastre scumpe, de curând întregită.

De a fi pentru, Transilvania, pururea și pretutindenea, neobositul propăvăduitor al curatului graiu românesc, înlăturând expresiunile nepotrivite și secerând străinizmele greoaie, cari fatal împestrițează și vorbirea și scrierea juridică a fraților chinuiți atâtea secole de vitregia soartei”.

Privind la toate aceste străduinți pline de merit; din vârful piramidei, pe care l'a înălțat mulțimea anilor trăiți, bătrânul, care a asistat la nașterea revistei „**Ardealul Juridic**”; care în mod constant la începutul fiecărui an nou i-a făcut urările sale însufletite de cea mai curată iubire; și care și acuma — de și simte cum se deșiră ultimele rămășiți ale firului depănat pe mosorul vieții sale — profită de ocaziune; și în ajunul noului an, ce vine, cu toată caldura inimii sale, ce mai vibrează încă, strigă din departarea, unde l'a împins soarta, celor ce poartă astăzi drapelul revistei: „**Fiiți mândri de opera voastră din trecut; încordați-vă puterile pentru a continua calea urmată și în viitor; înprospătați-vă curajul din izvorul nesecat al datoriei împlinite; și fiiți fără grijă, că răsplata sforțărilor voastre își făurește mersul, încet, tainic dar sigur, în fața faptelor de merit! Înainte dar, ... și la mulți ani**”.

V. DIMITRIU

Profesor la Universitatea din București.

In anul al șaptelea

Existența și evoluțiunea unei publicațiuni bune are ceva din aspectul, alcătuirea și efectele unei vieți omenești de muncă necurmată și rodnic îndeplinită.

Ardealul Juridic intră în al șaptelea an de existență. Privind înapoi, pe drumul străbatut până acum, avem prilejul să vedem cum, plecând de la începutul modest al unei publicațiuni de specialitate, în luptă cu indiferențismul intelectual și cu greutatea materiale fatal legate de o asemenea inițiativă, această excelentă tribună a cugetării și scrisului juridic s'a impus cu o autoritate mereu crescîndă, trăgând pe ogorul literaturii juridice o brazdă adîncă și fecundă.

Șease ani de existență sunt șease ani de muncă folositoare, închinată, cu un nobil și neobosit devotament, ideii de justiție și consolidării organice a instituțiunii, care poartă și răspîndește binefacerile sfinte ale acestei idei.

Din acest punct de vedere, ar fi să ne facem vinovați de ignorarea voită a energiei creatoare, pe care fondatorul și directorul revistei, distinsul meu prieten dl. *Consilier V. M. Dimitriu* împreună cu colaboratorii săi, a desfășurat-o și o desfășoară, fără preget, în executarea unui scop și a unui program, a cărui însemnatate capitală nu poate scăpa nimănui.

Această vastă și neobosită activitate nu a rămas sterilă. Roadele ei s'au produs sub ochii noștri, ai tuturor. Opera începută a fost cu deosebire spornică și norocoasă. Prin contrast cu alte inițiative de ordin intelectual, inițiativa luată de „*Ardealul Juridic*” nu a înregistrat prea multe decepții și s'a putut manifesta și desvolta într'un cadru prielnic, dătător de admirabile rezultate.

Românizarea justiției în Ardeal a fost unul dintre rezultatele imediat vizibile ale acestei activități.

În această direcțiune, partea contributivă a „*Ardealului Juridic*” nu poate fi tăgăduită de nimeni. Ori și care dintre noi, dacă s'ar duce cu ochii minței îndărăt și ar face o cât de sumară comparație între structura și funcționarea justiției — din punctul de vedere al

caracterului ei românesc — astfel cum se prezenta acum câți-va ani și așa cum se prezintă astăzi, și-ar da imediat seama de imensul progres realizat.

Frământarea și alcătuirea unui vocabular juridic curat și înțeligibil, degajarea tehnice procedurale de numeroasele șicane și forme lipsite de orice rațiune teoretică și utilitară, înlăturarea acelei servituiți intelectuale interpretative a deciziunilor Curiei Maghiare și introducerea unui spirit nou, adecuat noii situațiuni generale, în aplicarea textelor, toate aceste amănunte, care constituiesc tot atâtea progrese către realizarea desăvârșită a operei de justiție, sunt rezultatul direct al îndrumărilor și sănătosului curent de principii, determinat de „*Ardealul Juridic*”.

Numeroasele adnotări ale deciziunilor instanțelor ardelenice și publicarea *rezumatelor de jurisprudență* au făcut posibilă omogenitatea intelectuală în interpretarea și aplicațiunea legilor.

Fără această prețioasă forță intelectuală de orientare și coordonare a spiritului juridic generat, activitatea jurisprudențială a instanțelor s'ar fi redus la o diversitate incoherentă și contradictorie de soluțiuni și interpretări, care ar fi scăzut autoritatea cuvântului justiției și ar fi alcătuit în fapt, o adevărată stare haotică, incompatibilă cu noțiunea unei justiții organizate. Opera *unificării legislative* a făcut obiectul unei constante preocupări și al unei activități continue din partea revistei.

Această preocupare și această activitate sunt cu atât mai demne de relevat, cu cât importanța considerabilă a unificării este un fapt și o necesitate, ce se impun tuturor într'o măsură, a cărei exactă caracterizare o dă recentul Mesaj Regal, în textul căruia *unificarea* constituie unul dintre punctele esențiale, indicate de Suveran activității parlamentului.

Staruința depusă în această ordine de idei a dat primele roade prin extinderea în parte a codului de procedură penală din Vechiul Regat, măsură care poate fi privită ca primul pas către săvârșirea mult doritei opere a unificării legislative.

Dacă se cercetează colecțiunea revistei

pe ultimul an, se poate constata că, numai în chestiunea *legislațiunii chirilor*, s'a scris de către juristii ardeleni peste 20 articole, care pot servi ca un folositor material documentar în rezolvarea acestei agitate probleme, a cărei acuitate iea, din ce în ce mai mult, caracterul unei fenomen social cu totul îngrijitor.

De sigur că este aproape cu neputință, ca, în spațiul restrâns al cronice de început de an, să putem prinde și reda toată complexitatea amănunțelor, care, adunate la un loc, alcătuiesc activitatea generală a revistei.

Asemănător, însă, călătorului care, de pe culmea pitorească a muntelui, privește desfășurarea generală a priveliștei fermecătoare care se întinde la picioarele lui, fără a putea zări toate amănunțele de linii și culori, cilitorul, să privească și să aprecieze, în perspectiva ei de generalitate, activitatea desfășurată aci, straduințele puse, nădejdea și persistența într'un ideal ce trebuie cucerit în întregime și efectele vizibile și latente produse în cadrul vieții juridice românești din Ardeal.

O notă cu totul particulară, pe care nu o putem trece cu vederea, este și împrejurarea că în coloanele „Ardealul Juridic” și-au dat întâlnire și s'au manifestat, într'o frățească și rodnică conlucrare, *toți juristii României Mari*, evitându-se spiritul exclusivist al altor publicațiuni, care par a avea la baza creațiunii și activității lor un regionalism intelectual neînțeles și nepotrivit cu interesele mari și permanente ale neamului.

Cu sentimentul de mulțumire și de admirație pentru munca trecutului și cu sentimentul de adâncă încredere pentru munca viitorului, doresc „Ardealului Juridic” spor intelectual și material și îi doresc, în același timp, o energie veșnic nouă și totdeauna nescutită în izvoarele ei de producțiune și manifestare deoarece, în lupta pentru triumful *Binelui* și al *Adevărului*, este, și va fi, în totdeauna, un nou fapt de realizat, un nou principiu de cucerit și o nouă punte de întins către Idealul, pe care umanitatea îl urmărește, în mersul ei neoprit, către o finalitate, veșnic necunoscută și veșnic chinuitoare.

Traian Alexandrescu,
fost primpreședinte de Tribunal avocat din București.

JURISPRUDENȚA

Tribunalul Turda
Secția I.

No. D. 386/3/926.

Tribunalul ca for penal apelativ. Infrațiune ce se urmărește la cererea părții lezate. Reprezentare. Achitare. Art. 312 c.p., 554 pr.p.

Tribunalul în baza art. 554 pr. pen. reformează sentința primei instanțe și în baza art. 326 p. 4 pr. p. achită pe acuzat de sub acuza de leziuni corp. ușoare.

M o t i v e

Azi la desbaterea apelativă în urma apelului formulat de acuzat la strigarea pricinei a lipsit lezatul Palovici Ion procedura completă Tribunalul: ascultând expunerea judecătorului raportor și pe acuzat în apărare.

Având în vedere că acuza este susținută în speță prezentă prin lezatul lipsă ca acuzator privat principal, comportând asupra unui delict de leziuni corp. ușoare, urmăribilă numai la cererea prealabilă a părții lezate potrivit disp. art. 312 c. p.

Având în vedere că dreptul de a urmări în justiție pedepsirea inculpatului în delictul de leziuni corp. ușoare, acordat de lege părții lezate implică pe acel de a renunța la urmărire, că neprezentându-se în instanță de-și regulat citată partea civilă, lezatul în speță este presupus că a renunțat la urmărire. Considerând ca în caz de renunțare la urmărire din partea acuzatorului procedura urmează a fi slinsă potrivit disp. art. 326 p. 4 pr. pen. locală, iar conf. disp. art. 10 pr. pen. rom. acuzatul urmează a fi achitat, tribunalul a trebuit să hotărească conform dispozitivului.

Adnotare. Tribunalul Turda, prin sentința ce adnotăm rezolvă o chestie subtilă. Subtilitatea acestei chestiuni rezultă din împrejurarea că chestia rezolvată de Tribunal nu se rezolvă în procedură cu un text precis ci printr'o coroborare de articole.

Tribunalul a judecat ca *instanță de apel*, într'un delict urmăribil la cererea și susținerea părții lezate și în special într'un caz unde nu avea acuzator public ci acuzator privat. A considerat neprezentarea acuzatorului privat regulat citat, ca o renunțare la acțiunea publică și admitând apelul acuzatului condamnat, l'a achitat din lipsă de cauza.

Să fie juridică oare soluția dată de tribunal?

Procedura de urmat de către Tribunal ca instanță de apel este reglementată de art. 553 p. p. care indică pe cea prevăzută de capitolul XVII. p. p. deci, în mod general, procedura de urmat a Tribunalului, când judeca ca primă instanță, afară de câteva reguli anume determinate și speciale instanței de apel.

Dar indiferent de procedurile speciale ale diferitelor instanțe prevăzute de procedura penală, acelaș cod de procedură mai are o procedură generală, care trebuie avută în vedere

de diferitele instanțe, atunci când procedura proprie lor, nu rezolvă o chestie.

În această parte generală a pr. penale, se găsește și rezolvarea chestiei, pe care a soluționat-o Tribunalul Turda.

Art. 43 p. p. zice: „Acuzatorul privat principal și acuzatorul privat subsidiar, exercită în general drepturile Parchetului în privința reprezentării acuzării”.

Iar art. 38 al. 2 p. p. zice: „Parchetul poate retrage acuzarea motivat, înaintea tribunalului până în momentul retragerii acestuia pentru deliberare”.

Deci după cum Parchetul poate retrage acuzarea, tot așa o poate face și acuzatorul privat sau subsidiar.

Se diferențiază însă drepturile parchetului de ale acuzatorului privat și subsidiar în următoarele două privințe:

1. Parchetul poate să revie și să reia acuza (art. 35 p. p.) pe câtă vreme acuzatorul privat odată ce a renunțat numai poate să revie și să reia acuza (art. 49 al. 4).

2. Parchetul nu este presupus niciodată că a renunțat la acuza, pe câtă vreme acuzatorul privat și subsidiar, este presupus că a renunțat la acuza, dacă regulat citat, nu se prezintă la dezbateri (art. 49 al. ultim.).

Chestiunea este, până când parchetul și după el acuzatorul privat sau subsidiar au drepturile enumerate mai sus?

La această întrebare răspund următoarele texte:

1. Art. 38 al. 2 „... până în momentul retragerii acestuia (Tribunalului) pentru deliberare”.

2. Art. 38 al. 5: *Retragerea acuzării într'un stadiu mai înaintat al procedurii, nu mai are nici o înrăurire asupra hotărârei instanței.*

Ce trebuie înțeles prin stadiu mai înaintat al procedurii, o spune aliniatul 6 al art. 38.

„Dacă însă prima instanță nu a pronunțat sentința în urma dezbaterii principale, sau dacă mandatul de pedeapsă în urma contestației și-a pierdut valabilitatea, Parchetul recapătă dreptul de a-și retrage acuzarea”.

Deci din momentul ce prima instanță s'a pronunțat, din momentul ce s'a pronunțat o sentința de acea instanță și deci din momentul ce acea instanță a satisfăcut acuza, Parchetul și pe baza art. 43 p. p. acuzatorul privat sau subsidiar, nu mai pot să-și retragă acuzarea.

Ceva mai mult. Conform art. 38 al. 5 p. p. orice manifestare a lor în sensul de a demonstra retragerea acuzării nu poate avea

„nici o înrăurire asupra hotărârei instanței”.

Deci lipsa acuzatorului privat regulat citat în orice stadiu al procedurii, după hotărârea primei instanțe, este inoperantă, adică nu poate fi privită ca o renunțare la acuza.

A forțiori deci, lipsa acuzatorului privat dela instanța de apel, deci într'o procedură care urmează hotărârei primei instanțe, în nici un caz nu poate fi achitat pe această bază.

O altă chestie este: Putea Tribunalul să judece în lipsa părților și în special în lipsa acuzatorului privat?

Nici vorbă că da.

Iată ce zice art. 553 al. 2 „... iar dacă partea apelantă sau după caz partea adversă lipsește și nici nu a trimis reprezentant, se va ceti motivarea apelului și observările făcute de cealaltă parte (și va judeca).

Aceasta este un argument mai mult că Tribunalul nu putea să considere pe acuzatorul privat că a renunțat la acuza.

Chestiunea de față își are importanță și mai mare, cu cât, instanța de recurs nu poate interveni într'o așa de mare greșală căci ar fi vorba cel mult de o nulitate de fond (385 p. 1 a, c), nulitate pe care nu o poate invoca acuzatorul fiind oprit de textul art. 556 al. 3 care zice: „Acuzatorul poate declara recurs tot în aceste cauze (cauzele care au de obiect un delict care se pedepsește cu pedeapsă privativă de libertate etc.) numai dacă Tribunalul a calificat ca delict ori contravenție o infracțiune care după lege este crimă”.

I. Mănescu

Președinte la Curtea de Apel Cluj.

•••

Medicină legală

Iresponsabilitate penală art. 76 c. p. Trans- 57 c. p. rom.

No. 134—1926.

Domnule Primprocuror

La adresa Dv. No. 5385—1926, de a ne pronunța asupra stării mintale a lui Gligan Teodor acuzat de crimă de omor, avem onoarea a Vă comunica următoarele :

În antecedentă se constată că în război a avut un traumatism asupra capului care a fost însă ușor și nu a fost însoțit de pierderea cunoștinței. A suferit deasemenea de un erisipel a pielii capului și de o otită purulentă. Cu câțiva vreme înainte de comiterea crimei ar fi avut o artrita a ambelor articulații tibio-tarziene, de cari încă și astăzi nu este complect vindecat. Mai de multă vreme e slab, debil, ușor anemic, puțină rezistență la alcool.

Crima comisă de acuzat prezintă în împrejurările și modul cum s'a desfășurat o notă patologică. Bolnavul care suferea de fenomene acute de artrită și avea probabil și febră pelângă dureri atroce, a fost bandajat cu leacuri băbești la picioare. I s-au mai administrat apoi și oarecare medicamente populare

după care apoi a adormit. Sculându-se în timpul nopții prezintă halucinațiuni vizuale și terifiante, părăndui-se că vede niște aripi roșii la capul mamei sale. El a fost convins, că mamă-sa are pe diavolul în ea și de aceea o omoară cu o săcură după care se spală în sângele ei, a gustat din el, și apoi s'a îndreptat spre biserică mulțumit că a scăpat de diavol, după care a fost prins și închis. În aceste împrejurări dat fiind artrita cu dureri și poate febră ne-am fi putut gândi la un delir febril cu halucinațiuni și cu crima consecutivă. Acuzatul însă i-și amintește perfect punct cu punct modul cum a comis crima și ca stare negăsându-se nici o urmă de amnesie sau de lacună amnesică, ipoteza de o crimă comisă sub imperiul unui delir febril se exclude.

Examinat în clinică nu se constată nimic organic, afară de artrita celor două articulațiuni tibio-tarsiene. Din punct de vedere psihic ne dă răspunsuri complete, normale, arătând în timpul acela regret pentru crima comisă, de care nu-și dă seama cum de a putut-o face.

Cu toate acestea în una din zilele de față fiind și dr. Kernbach, care a făcut autopsia mamei sale, ne-a frapat puțin faptul, că bolnavul l-a întrebat dacă la autopsie nu s'a găsit ceva în burtă și întrebat ce ar fi putut găsi, ne-a răspuns, că ar fi vrut să știe, dacă deavolul nu s'a găsit în burtă. Deasemenea dânsul a insistat de mai multe ori în convorbirile sale, că ar fi vrut să se împacă cu un unchiu de al său, cu care era certat fără ca să putem constata în deajuns legătura logică în aceste dorinți.

Acuzatul a persistat mereu în această atitudine care ne întriga și pe noi și nu ne permitea să constătam dacă ar putea fi vorba de o alienațiune mentală. La două săptămâni însă bolnavul i-și schimbă atitudinea și începe să ne traducă o serie de interpretațiuni delirante cu caracterul paranoid. El ne spune, că a fost sfătuit în închisoare să arate regret și pocăință pentru crima comisă, căci astfel va fi mai bine pentru el. Acuma însă el nu vrea să mai ascundă nimic chiar dacă ar fi să rămână pe viață în închisoare sau în asilul de alienați. El acuză pe mama lui, că de mulți ani de zile i-i era dușman și că avea pe diavolul în ea. Mama sa l-a împiedecat la armată și din cauza ei nu a putut ajunge om de seamă și să ocupe un rang mai înalt în societate. Dânsa avea un copil în burta, deoarece burta ei crescută de o bucată de vreme (de aceea se interesa-se ce s'a găsit la autopsie în burta mamei sale). Tot mama sa l-a împiedecat de a trăi bine și de a se împăca cu unchiul său, împrejurare despre care dânsul ne vorbi-se în primele zile. Tot acuză pe mama sa, că în diferite rânduri i-ar fi dat otrăvuri în mâncare și beaură (probabil interpretarea delirantă a leacurilor populare ce i s'au administrat). Acuză deasemenea pe institutor din Mănăstur, că i-ar fi dat băutura l-ar fi îndemnat la lucruri rele. Halucinațiuni nu s'au constatat până în prezent. Mai tot timpul stă în pat, lipsit de inițiativă, indiferent la foarte multe lucruri și denotând egoism și preocupări digestive. Adesea ori i-și rupe unghiile dela picior până la sângerare. Din punct de vedere psicho-analitic se constată complex cu notă paranoidă în privința mamei sale cu ușoară perversiune a efectivității și un tip digestiv,

Concluziuni:

Acuzatul Gligan Theodor este afins de paranoia

interpretativă atipică, care i-l face iresponsabil de actele sale. Cum se întâmplă uneori în asemenea psichoze, bolnavul și-a disimulat un timp oarecare complexul său delirant.

dr. Urechea
prof. universitar,
directorul clinicii psihiatrice

...

Curtea de Apel Cernăuți

Secția I.

Dec. No. 12 din 31 Martie 1926. — Ofițer de poliție judiciară. — Polițaiu. — Crimă comisă în exercițiul funcției. — Se aplică dispozițiile art. 493 și 494 pr. pen. rom.? — Ce instanță e competentă să judece? (Art. 101 și 103 c. pen. austr.; art. 6 B. 5 al legii de introducere a pr. pen. austr.)

Asupra incidentului de necompetință ridicat de inculpat prin apărării săi:

Considerând, că din incidentul ridicat urmează a se stabili în principiu dacă persoanele cărora li s'au atribuit prin legea de organizare judecătorească calitatea de ofițer de poliție judiciară în Bucovina, sunt sau nu justițiabile conform dispozițiilor excepționale din art. 493 și 494 proc. pen. română, sau dacă aceste dispozițiuni nu au fost implicit extinse și în Bucovina, astfel că în această parte a țării ofițerii de poliție judiciară sunt supuși procedurii penale austriace atât în ce privește cercetarea cât și judecarea lor.

Având în vedere dispozițiunile art. 314 și 315 din legea de organizare judecătorească potrivit căroră dela 1 Septembrie 1925 membrii ministerului public și judecătorii de instrucție de pe lângă tribunalele din circumscripțiile Curților de apel din Brașov, Cernăuți, Cluj, Oradea-Mare, Timișoara și Târgu-Mureș, vor avea și atribuțiuni de poliție judiciară și dispozițiunile codului român de procedură penală relative la poliția judiciară, atribuțiunile ministerului public, a judecătorului de instrucție, a tribunalelor corecționale, ca instanță de confirmare sau infirmarea mandatelor de arestare precum și acele referitoare la atribuțiunile Camerelor de punere sub acuzare și a funcționării lor pe lângă Curtea de apel, se extind pe ziua de 1 Septembrie 1925 pe întreg teritoriul țării.

Consierând în primul loc că dacă ministerul de justiție prin circulara din 18 Iulie 1925 către parchetul general, către judecătorii de instrucție și către parchetele din Transilvania și Bucovina a indicat art. cari au fost extinse în circumscripția acestor provincii în baza citatelor texte din legea de organizare, în primul loc nu a făcut decât a emite o părere; „ținând seama de toate cele de mai sus și de indicațiile articolelor 314 și 315 din legea de organizare, rezultă fără nici o îndoială, că noile atribuțiuni extinse și în circumscripția Curții de Apel în cari funcționași sunt cuprinse în următoarele cărți, capitole și articole din procedura penală română: art. 13—138 inclusiv de sub capitole I—VIII cartea I. art. 212—245 inclusiv, de sub titlul II, cartea II.

Art. 404—449 inclusiv, de sub titlu III. cartea II (pag. 8 circulara, ediția oficială) și apoi a pune la îndemână celor cari erau presupuși că nu cunosc textele extinse (vezi pag. 27) „pentru a înlesni sarcina dv. toate textele de lege din procedura penală

română prevăzute de art. 314 și 315 din legea de organizate au fost imprimate în această broșură cu formularele necesare celor mai importante acte procedurale“.

Că, deci, menținându-se în cazul determinat de Constituție (art. 36), ministerul nu a înțeles prin menționata circulară a impieta asupra drepturilor instanțelor de judecată, ci numai — conform menirii sale — a ajutata administrația externă a justiției.

Considerând că aceea ce are a determina sfera de apliciune a articolelor citate din legea de organizare judecătorească e textul însuși a acestora și rațiunea juridică a acestor texturi.

Considerând că potrivit acestor norme de judecată, ceea ce legiuitorul a urmărit a fost unificarea instrucțiunii penale atât în persoanele cari o exercită cât și în mijloacele lor! că însăși această tendință a legii arată că un ofițer de poliție judiciară din orice parte a țării nu poate fi decât întru totul identic cu alți ofițer de poliție judiciară — de pe aceeași treaptă — din orice parte a țării.

Considerând că, dispozițiunile art. 493, 494 proc. penală fiind strâns legate de însăși calitatea de ofițer de poliție judiciară, ele se aplică automat acelora cari au această calitate așa precum a făcut-o judecătorul de instrucție, cabinetul I, de pe lângă tribunalul Suceava care și-a declinat competența de a instrui cauza penală privitoare la polițai, pentru faptul comis de acesta în calitate de ofițer de poliție judiciară prin ordonanța No. 156 din 28 Ianuarie 1926.

Că, deci, în principiu incidentul este nefondat și în consecință urmează a se respinge ca atare.

După care Curtea, din oficiu, în scopul stabilirii propriel sale competențe, cere lămuriri reclamantului și asupra reclamațiunii scrise ce a adresat și dânsul declară că a fost arestat de către polițai, numai pentru a-l forța să plătească fostului său asociat, suma de bani ce nu era în drept să o primească și în acelaș timp să dea și o declarație scrisă în sensul că a tranșat definitiv litigiul dintre ei, așa după cum a arăta și în scris prin petiția dela dosar.

D-l procuror cere că față cu declarațiunea reclamantului făcută astăzi în instanță, faptul întrunește toate ele mentele delictului de crimă și abuz de putere, care intră în competența Curții cu jurați de a fi judecat și ca atare Curtea urmează să-și decline competența.

D-l avocat Rosenrauch din partea inculpatului cere a se vedea că faptul nu poate intra nici în competența Curții de apel, dar necum în competența Curții cu jurați, deoarece faptul ce i se impută nu e decât o contravențiune și cere respingerea concluziunilor ministerului public.

Curtea: Asupra acțiunii de față.

Având în vedere că faptul pentru care inculpatul este supus judecării așa dupăcum reese din reclamațiunea părții civile, este acel de crimă de abuz de putere prevăzut și pedepsit de paragraf 101 și 103 cod. pen. austriac;

Având în vedere că, potrivit dispozițiunilor art. 6 B 5, al legii de introducere a procedurii penale austriace, judecarea acestor fapte, cad în competența Curții cu jurați;

Considerând că, conform art. 494 din proc. pen. română, când funcționarii arătați în articolul precedent vor fi preveniți ca făptuitori în exercițiul funcțiunii lor, de o crimă care atrage după sine pedeapsa destituiției sau alta mai mare, însărcinările cari în cazuri

ordinare cad asupra judecătorului de instrucție și ministerului public de pe lângă tribunal, vor fi îndeplinite de președintele Curții de apel și de ministerul public de pe lângă această Curte, de fiecare din acestea ce-l privește; ele vor putea fi îndeplinite și de orice alți ofițeri anume numiți pentru aceasta, unul de către președinte și altul de ministerul public al Curții apelative.

Până se va face această delegare, și în caz când există un corp delict, ceasta va putea fi constatăta de orice ofițer al poliției judiciare; iar pentru restul procedurii se vor urma condițiunile generale ale acestui corp.

Că, așa fiind, Curtea urmează a-și declina competența de a intra în cercetarea acestei afaceri și a dispune trimiterea dosarului parchetului general pentru a sesiza instanța competentă pentru facerea cercetărilor, conform textului enunțat.

Pentru aceste motive, declină competența.

Notă. Decizia Curții de Apel ce publicăm încearcă să rezolve una dintre greutățile în aplicare a legii de procedură penală română, ce privește partea extinsă pe întreg cuprinsul țării cu începere dela 1 Sept. 1925 în baza art. 314 și 315 din legea de organizare judecătorească. Speța privește și teritoriul unit al Ardealului, unde spre deosebire de restul țării și la fel ca în Bucovina se mai aplică încă o altă procedură penală decât cea română. Nu împărtășim punctul de vedere așa cum a fost rezolvat de Curtea din Cernăuși, pentru că nu e juridic ca, prin interpretare să se extindă fără text precis de lege art. 493 și 494 pr. pen. română, oricât logica ar pleda în acest sens.

Expunerea de motive a legii de extindere a pr. penale române în Bucovina și Ardeal este categorică ce privește capitolele și deci articolele din legea românească extinse. Ele sunt: *Cartea I, Cap I, II, III, IV, V, VII, VIII (art. 13—138)* relative la: Minister public, atribuții și ofițeri de poliție judiciară, judecători de instrucție, mandate de arestare, libertate provizorie, ordonanțele judeului instructor și căi de atac contra lor; *Cartea II titlul II (art. 212—245)* relative la Camera de punere sub Acuzare și procedura ei (și cu excluderea titlului I art. 136—211 care rămân neextinse) și în fine *Cartea II titlul III Cap I, II și III (art. 464—449)* relative la căile de atac contra deciziilor Camerii de punere sub Acuzare (cu excluderea art. 246—403 Cap. II, cap. III și cap. IV și cu excluderea întregului titlu IV, cap. I art. 450—470 cap. II art. 470—484, cap. III art. 484—487, cap. IV art. 487—491, cap. V art. 491—515 și testul articolelor pr. p. române până la finele ei art. 603).

Față de textele extinse și arătate mai sus, așa, cum le-a enumerat legiuitorul prin expunerea sa de motive, orice discuție apare inutilă. Nu credem că o instanță de judecată își poate întinde puterea ei de interpretare până la a nesocoti într'o regiune de drept texte de pr. penală neabrogate și a le înlocui cu altele ca în speță; extinzând aplicarea arti 493 și 494 pr. p. română în Bucovina (sau în Ardeal) pe motiv că legiuitorul a voit, etc., sau că aceste articole se aplică automat celor ce au calitatea de ofițer de poliție judiciară în această regiune aparte de drept și pr. penală.

Am dat lămuririle acestea pentru că dacă neam călăuzi de rațiune și nu de texte precise în aplicarea articolelor de pr. penală bunăoară, pentru ce n'am extinde astfel și alte articole din procedura penală română cum ar fi de pildă toată partea relativă la judecată etc. care știm bine că au rămas neextinse.

Desigur că circulara explicativă a Onor. Minister al Justiției nu are putere de lege. Oricum însă emanând de la ministrul care a extins legea de pr. penală în Ardeal și Bucovina, lămuririle de îndrumare al acestuia trebuiesc luate în considerare. *Red.*

REZUMATE DE JURISPRUDENȚE

Stabilite de instanțele judecătorești din Ardeal și Înalta Curte de Casație

Judecătorii de ocoale

Art. 98 din legea de execuție din Transilvania. Interpretare. Art. 98 din legea de execuție din Transilvania spune, că dacă se constată din împrejurări care au existat la efectuarea execuției, că executentul ar fi putut să aibă presupția de bună credință, că obiectele sechestrate sunt proprietatea celui executat, cheltuețile de judecată trebuiesc încetate reciproc, chiar dacă escinderea s'ar constata.

Acest articol, din felul cum e redactat, nu conține o presupție în bună credință legală, care să scutească de dovadă pe acel ce aleargă sub scutul ei și să oblige la dovadă pe acel ce aleagă reaua credință, — ci pur și simplu îl îndrumă la aceia, că poate să ceară încetarea cheltuelilor de judecată. Dovedind bună credință din împrejurările ce au existat la efectuarea execuției și aceasta cu atât mai mult, cu cât acordarea cheltuelilor de judecată este un principiu de procedură. (*Cartea de Judecată No. C. 44249/26 Jud. rurală, Timișoara. Judecător L. Năsturaș*).

Tribunale

Denunțarea calomnioasă. Competința. Dacă e necesară autorizația prealabilă. Când trebuie obținută în cazul când acțiunea publică e executată direct de partea vătămată. Dacă se poate, sau nu urmări din oficiu. Denunțarea calomnioasă, infracțiune

prevăzută de art. 20 și 21 din legea XLI. 1914 pentru apărarea onoarei este de competența Tribunalului, ca primă instanță.

Deși nici art. 20 și nici 21 nu cer pentru deschiderea acțiunii publice autorizație prealabilă atunci, când denunțarea calomnioasă s'a săvârșit față de un funcționar public, totuși disp. art. 9 din legea XLI. 1914 sunt aplicabile și pentru denunțarea calomnioasă, deoarece această infracțiune nu este decât o specie a calomniei, de care se deosebește numai prin modul săvârșirii și anume prin faptul, că afirmațiunea pretinsă calomnioasă se adresează printr'un denunț autorităților, în timp ce pentru calomnia simplă este necesar doar de a se săvârși în prezența unei singure persoane (vezi în acest senz Curia No. 2181/905, idem în Secțiunile No. 85 din 4 Noembrie 1905, Curtea de Apel Cluj No. 767/925 reproducă mai jos și B. J. vol. 5 pag. 193).

Prin introducerea dispozițiilor din Proced. penală română, conf. art. 61 partea vătămată prin săvârșirea unui delict are dreptul de a chema în judecată pe preinsul infractor prin plângere direct adresată instanței de judecată. Din acest text rezultă, că legea română recunoaște părții lezate dreptul de a deschide și executa acțiunea publică, atunci când Ministerul Public nu o face.

Totuși și în cazul când acțiunea publică se execută de partea vătămată, autorizațiunea prealabilă, aceasta trebuie s'o obțină înainte ca instanța să fie ajuns la judecarea cauzei, căci legea condiționează însăși deschiderea acțiunii publice de obținerea prealabilă a autorizației. Deci după ce Tribunalul sesizat a început judecarea afacerii, partea vătămată nu mai poate cere un termen pentru obținerea autorizației prealabile și instanța constatând lipsa ei, nu poate decât să pronunțe o sentință achitătoare, conf. art. 326, pt. 4 din Pr. penală ard. (*Tribunalul Cluj. Sentința No. 1586926. Președinte L. Decusară; judecător raportor V. P. Pastia*).

...

Suspendarea execuțiunii sentinței. Art. 42. Leg. ac. judec. Art. 415—416. 502 Pr. c. Trans. Prin dispozițiile art. 42 leg. ac. judec. nu sunt abrogate întru toate prescripțiunile art. 502 din Pc. civ. Trans. deoarece nu se poate admite o atare interpretare a art. 42 l. ac. judec. conform căreia tribunalul ar fi ținut în urma cererii părâtului a suspenda necondiționat execuția provizorie și aceasta o poate face numai întrucât survin condițiunile prevăzute în art. 415—416 Pc. la cari se referă art. 502 Pc. (*Tribunalul Sibiu S. I. Deciziunea 1081/1926. Judecător redactor Dr. C. Banda*).

Notă. Sentința Tribunalului Sibiu este juridică. Desigur că art. 42 din legea accelerării nu impune — obligator pentru instanță — suspendarea execuției provizorii acordată, căci în acest caz execuția provizorie ar fi o măsură iluzorie, lăsată numai la discreția părâtului. Suspendarea execuției este numai facultativă pentru instanța care a pronunțat hotărârea. Din acest punct de vedere sentința Tribunalului Sibiu este juridică. Totuși ea pare a spune ceva mai mult și anume că art. 502 a rămas în cea mai mare parte în vigoare. Art. 505 din Proc. civ. ard. a fost modificat și anume: acest articol admite suspendarea execuției provizorie numai în cazul când „continuarea dezbaterii apelative trebuie amânată” și în acest caz, la cerere, poate suspenda în totul sau în parte hotărârea atacată cu apel. Art. 42 din Legea accelerării nu mai pune condiția ca dezbaterile să trebiuască să fie amânate. Deci în timp ce în sistemul procedurii ardeleni dezbaterile cererii de suspendare a execuției poate avea loc numai odată cu judecarea apelului, în sistemul legii accelerării ea poate fi desbătută „în tot cursul instanței

de apel". Ea poate fi făcută chiar imediat după pronunțarea sentinței primei instanțe, și instanța de apel va trebui să fixeze, în cazurile urgente, termen chiar imediat, înainte de fixarea termenului de judecată a apelului și să se pronunțe în mod separat asupra cererii de suspendare a execuției provizorie. Cererea de suspendare se poate face fie prin cerere de apel, fie prin cerere separată, și ei nu este supusă condițiilor de forme cerute de art. 1, 3 sau 35 și 36 pentru acțiuni și apeluri; deasemenea nici partea contrară nu are vre-o obligație de a depune întâmpinare. Cererea de suspendare sau de acordarea execuției provizorie nu va fi comunicată părții contrare, dar ea va fi citată la dezbaterile fixate pentru judecarea ei și-și va face oral observațiile. *V. P. Pasita.*

• • •

Cheltueli de judecată. Art. 425 al. 1 pr. c. trans. Art. 48 al. 1 și 2 leg. avocaților. Prin art. 48 al. 2 din L. A. J. nu s'a abrogat art. 425 P. c. al. 1 și deci nu s'a ridicat dreptul instanțelor judecătorești de a aprecia cari dintre cheltuielile ivite au fost neapărat necesare pentru valorificarea drepturilor reclamantului, și deci la restituirea cărei sume să fie părătul, care pierde procesul, obligat. Art. 48 al. 1 din L. A. luând numai dreptul instanței de a nu putea reduce taxele arătate acolo, nu însă și al. 2 al acestui articol, care dupăcum s'a accentuat, nu a desființat principiul din art. 425 al. 1 din Pr. c. și nu poate fi cel mult invocat în raportul dintre reprezentant și clientul său. A admite contrariul ar însemna că instanțele judecătorești sunt condamnate a face un simplu calcul de aritmetică fără nici un drept de apreciere (*Tribunalul Sibiu. S. I. Deciziunea 2925/1925 din 28 Septembrie 1925. Judecător redactor Dr C. Banda.*)

• • •

Contract de transport. Régulamentul de transport pe C. F. Predare simbolică. Neresponsabilitate în caz de lipsă. Prescripție. Termen. Dol sau neglijența vădită. Dovada. În fapt: Căile Ferate fiind chemată în judecată pentru a răspunde de dauna suferită de reclamant din cauza lipsei constatată la sosirea unui transport de marfă, a obiectat ca predatorul a încărcat și cântărit singur marfa predând vagonul spre plumbire și dând în același timp o declarație scrisă că vagonul fiind predat simbolic iea asupra sa responsabilitatea pentru eventuale lipsuri, degajand Căile Ferate în caz că vagonul sosește cu plumbirile intacte în gara de distincție, ceace s-a și întâmplat.

În a doua parte a acțiunii fiind vorba de un transport soșit cu mult înainte de 1 an dela intentarea acțiunii, Căile Ferate au opus prescripția de un an prevăzută pe art. 80 pt. 2. din regulamentul de transport, iar reclamantul s-a referit la dispozițiunile art. 79 al. II. pt. I din același regulament care prevede termenul de prescripție de 3 ani pentru cazul ca lipsa provine din dolul sau neglijența vădită a Căilor Ferate.

În drept; I. Când vagonul încărcat și cântărit de predator, este predat Căilor Ferate în mod simbolic pentru a fi plumbuit, fără ca organele Căilor Ferate să numere sau să cântărească marfa punând stampila oficială pe foaia de trăsură și când acest vagon ajunge în stația de destinație cu plumburile neviolat, Căile Ferate nu sunt responsabile de lipsa constatată decât dacă se face dovada că vagonul a fost deschis prin alta parte și ca lipsă a survenit după plumbuire, moment în care s'a încheiat contractul de transport.

II. Prescripția generală în materie de transport pe Căile Ferate fiind un an, dacă reclamantul invoacă

dispozițiunile art. 79. al. II. pt. 1 din reg. de transport, trebuie să facă dovadă dolului sau neglijenței vădită a Căilor Ferate pentru a putea beneficia de prescripția de 3 ani. (*Tribunalul Sibiu Secția I. Sentința No. C. 965/1925—29. Judecător unic: Dimitrie Coanda.*)

* • *

Servitute personală de habitațiune în comun. Art. 478, 521 c. c. a. Se poate constitui ca zestre. Art. 1227, 1228 c. c. a. În asemenea caz nu este aplicabilă Ord. nr. 4420/1918 M. E. referitoare la imobile. În fapt: Se constată că cu ocaziunea căsătoriei părților, reclamanții le-au dat dreptul ca să locuiască cu dânsii în imobilul în litigiu, — cât vor trăi ei.

În împrejurările când au fost tratativele de căsătorie a părților, reclamanții au declarat față de maritori că le dă dreptul ca să locuiască împreună, că se obligă „să-i ia în curte”, până la moartea lor, — expresiune care acordată cu intențiunea lor și cu obiceiurile dela țară, urmează a fi tradusă în rezolvarea juridică, drept o înzestrare cu o servitute personală de habitațiune în comun art. 478, 521 c. c. a.

În drept: Drept zestre se poate constitui tot ce se poate înstrăina și utiliza (art. 1227 c. c. a.) bunuri imobiliare, drepturi, efecte mobiliare, etc. (art. 1228 c. c. a.), în consecință și o servitute de habitațiune se poate în mod valabil constitui.

În ceace privește aplicarea ordonanței nr. 4420/1918 M. E. privitoare la întregirea normelor de drept privat care se referă la imobile.

Redactarea în scris a unui act juridic pentru ca să fie valabil se referă numai la înstrăinarea imobilelor și considerând că în speță nu este vorba de înstrăinarea imobilului, ci numai de constituirea drept zestre a unei servituți personale, aplicarea suscitată ordonanțe nu poate avea loc (*Tribunalul Sibiu, S. II. Sentința 69 1924 din 8 Mai 1926. Judecător unic: Vasile F. Petrescu.*)

Curți de Apel

Delict de denunțare calomnioasă contra unui funcționar. Conf. art. 270 pt. 2 c. p. nu se putea urmări, înainte de legea XLI/1914 decât din oficiu, însă tot la cererea părții vătămate, conf. art. 268 c. p.

Pe baza legii XLI/1914, denunțarea calomnioasă e prevăzută de art. 20. Deși prin art. 21 al aceleiași legi s'a prevăzut că această infracțiune nu se poate urmări decât la cererea părții vătămate, totuși această condițiune prevăzută de lege nu este o inovație, căci ea există și în art. 268 c. p. și prin urmare nefiind nici o modificare prin noul art. 21, nu se poate trage concluzia, cum a făcut Tribunalul, că acțiunea publică aparține numai părții vătămate și deci nu se urmărește și din oficiu.

Legea XLI/1914 nu a schimbat nimic din principiul general că denunțarea calomnioasă, privitoare pe un funcționar public, relativ la actele sale oficiale, nu se pot urmări decât din oficiu, căci art. 270 c. p. pt. 2 a fost înlocuit cu art. 9 din legea XLI/1914, articol care în materia infracțiunilor de calomnie cere autorizația prealabilă a șefului funcționarului vizat. (În acest sens vezi jurisprudența citată în sentința Trib. Cluj de mai sus.) *Curtea de Apel Cluj. Sentința No. 767/1925. Președinte V. M. Dimitriu. Consilier raportor C. Filipescu.*

• • •

În procesele în cari obiectul adjudecării con-

sistă în existența și extinderea unui drept de servitute trebuie observat întotdeauna ca dreptul de proprietate să fi fost întrucâtva alinat. Considerând că reclamantul n'a spus la afirmarea pârâtului făcută în cursul debaterii, că el nu este împiedecat în trecerea peste intravilan, iar oculoșia arată că și astăzi își poate exercita dreptul de trecere, deci baza acțiunii pentru reînțegrare sumară în posesiune lipsește în total, întrucât fapta pârâtului că el din punct de vedere al edificării a aranjat astfel acest intravilan că trecerea a schimbat-o prin alt loc, urmează că o dispozițiune ivită din exercitarea dreptului de proprietate liberă, nu se poate considera ca o turburare în posesiune, fiindcă dreptul de servitute trebuie restrâns cât mai mult posibil întrucât permite natura și scopul, pentru care s'a rânduit și cu atât mai mult nu formează turburare în posesiune, pentru că numai în direcția trecerii s'a făcut o schimbare neimportantă dar trecerea a rămas în ființă. (N. C. 286/1926 C. Apel Tg-Mureș.)

Testament verbal privilegiat. Condițiuni formale de valabilitate. Conform art. XVI. al colecțiunii legilor țării din 1876, paragr. 15, 19 și 30 pentru a fi valabil un testament verbal privilegiat, se cere prezența a doi martori și testatorul trebuie să facă declarație înaintea lor într'un mod priceput și cu voce tare cuprinsul întreg și că trebuie să declare că cele spuse de el, trebuie să fie considerate ca testamentul său verbal, și cu această testare trebuie să ia sfârșit declarația testatorului.

Că întreaga Jurisprudență maghiară (Părți alese din dreptul privat maghiar, colecția Dr. Gh. Plopu, pag. 791 și urm.) precum și înalta Curte de Casație română (Decizia 274/1924 relativ la o cauză de revizuire a Sentinței Curții de Apel Tg-Mureș No. 954—1922) s'a dezvoltat în sensul de a se aplica, stricto sensu, paragr. 15 din legea mai sus citată; în sensul că testamentul verbal este un act tot așa de solemn ca și celelalte feluri de testamente și neîndeplinirea înocmai a unei singure formalități din cele cerute atrage invalidarea testamentului (No. 1426/16/1925 a Curții de Apel Tg-Mureș).

Opoziția parchetului contra unei ordonanțe a Jud. de instrucție care instrumentează în materie de crimă de omor și care ordonă facerea autopsiei. Motivarea opoziției. Disp. art. 57 și 43 pr. pen. română. Respingere. Camera deliberând asupra opoziției formate de Parchetul tribunalului Turda la ordonanța de zi din 11 Noembrie 1926, a judeului instructor de pe lângă acel tribunal.

Având în vedere că din lucrările aflate în dosar în fapt se stabilește următoarele:

Prin menționata ordonanță, judele instructor al tribunalului Turda care este sesizat de Parchet cu cercetarea afacerii în care se inculpă prevenitul Nicolae Coroiu din Bala pentru crima de omor săvârșită asupra femeii Chirila Maria, ordonă facerea autopsiei cadavrului numitei pentru a se stabili adevărata cauză a morții.

În contra acestei ordonanțe, Parchetul tribunalului formează în termenul și forma prevăzută de art. 157 pr. p. opozițiune la Camera de acuzare și cere înfrimarea ordonanței pentru că a) toate probele se reduc la mărturisirea prevenitului, b) că faptul s'ar putea reduce la un simplu omor prin imprudență și c) că exhumarea cadavrului pentru a se face autop-

sia ordonată de judele instructor ar comporta o cheltuială de cel puțin 3000 lei.

Ori, având în vedere că potrivit dispozițiilor art. 57 din codul rom. de pr. p. extins în Ardeal prin legea din 13 Aprilie 1923, judecătorul de instrucție în cazul când nu i se vor părea complete ori regulate, poate să refacă toate actele dresate de procuror în cauzele în care flagrantul delict va fi fost constatat și actele i se vor fi transmis de procuror.

Având în vedere că potrivit dispozițiilor art. 43 din acelaș cod de pr. p. în caz de vre-o moarte violentă sau o moarte a cărei cauză este necunoscută sau bănuită trebuie să se ceară asistența unui sau doi medici sau chirurghi cari vor face raport despre cauzele morții și despre starea cadavrului.

Considerând că pentru a se face acest raport asupra cauzei morții este neapărată nevoie de autopsia cadavrului evident ordonanța judeului instructor este și întemeiată și legală.

Astfel fiind toate considerațiunile pentru care parchetul tribunalului se opune la efectuarea autopsiei ne primând asupra interesului suprem al Justiției de a se ști cauza morții și deci de a se hotări în deplină cunoștință de cauză în această afacere, opozițiunea s'a găsit neîntemeiată.

Pentru aceste motive respinge (Camera de punere sub acuzare C. Apel Cluj. Dec. No. 222/1926).

Notă Aplicarea în Ardeal a dispozițiilor pr. pen. române se face desigur mulțumitor deși cum am spus-o cuprețul greutăți din pricina scurtelor dispoziții cuprinse în art. 314 și 315 din legea de org. judecătorească unificată, singurele ce îndrumă la aplicarea pe întreg cuprinsul țării a parte din proc. penală română și circulara explicativă din 18 Iulie 1925 a Ministerului Justiției către parchetele, parchetele generale și judecători de instrucție din Bucovina și Ardeal. Cu toate acestea unele instanțe penale vădesc din când în când moduri neobișnute de interpretare a textelor în vigoare din pr. p. română. Noi le-am semnalat totdeauna pentru nerepelle și ca aport pentru o cât mai bună aplicare și în noile statură a acestui cod. În speța ce publicăm vedem, cum parchetul a crezut că poate declara opoziție contra unei ordonanțe de către judele instructor, de a se face o autopsie a cadavrului de către medicul expert când la mijloc este bănuială de moarte violentă. Motivele unei astfel de opoziții apar absolut de nesușinut pe simplul considerent că judecătorul de instrucție conf. art. 43 pr. p. era obligat a ordona autopsia, acest text este categoric *trebuie* să se ceară asistența unui sau doi medici. Așa fiind este negândită opoziția parchetului, care în loc să fi ordonat el efectuarea unei astfel de probațiuni în interesul ordinii și siguranței societății a cărui reprezentant este, lungeste în mod culpabil de astădată rezolvarea unei cauze penale atât de gravă, prin opoziția ce a declarat. Știut este, că mărturisirea prevenitului singură, fără părerea medicului legist în materie de omor nu poate duce la nici un rezultat. În materie de omucidere nici nu se poate judeca fără actul medico-legal, iar supozițiile procurorului nu pot forma motive de opoziție ca și înălțurarea cheltuielilor, ce ar ocaziona administrarea unei astfel de probe — ori cât s'ar căuta a se face economii. Invocarea unui astfel de motiv apare în adevăr extrem de curioasă și credem că nu se va mai repeta. Rod.

Faliment Stingerea falimentului pentru lipsă de avere a debitorului și nedepunerea cheltuielilor de procedură ale falimentului de creditor. Tribunalul neluând în cercetare arătările creditorului despre averea debitorului, neacvirând dosarele indicate de creditor și fără o administrare a dovezilor propuse în această privință, — procedând la luare juremântului debitorului, că din averea sa n'a fănuit nimic — numai prin exces de putere și nesocotirea dispozițiilor legii de faliment (art. 87 din legea XVII, 1801) a putut-o face.

Apoi Tribunalul nedând posibilitate reprezen-

tantului firmei creditoare s'o întrebe, dacă se declară învoită să supoarte spezele procedurii falimentare, și fără a-i fixa o sumă pe care să o depoziteze pentru acest scop, numai cu o greșită aplicare și cu violarea disp. art. 87 din legea de faliment a putut-o face (C. Apel Tg.-Mureș N. Fal. 1811/926 Ctul Juridic 11—12/926).

Curtea de Casație

Cărți funduare. Recurs în instanța a treia. Inadmisibilitate. Art. 145 regul. cărților funduare. Conform art. 145 din reg. cărții funduare, este inadmisibil recursul în a treia instanță când s'au dat deja două decizii corespunzătoare în aceeași cauză.

Intrucât în speță s'au dat două decizii corespunzătoare în această materie, una de judecătoria cărții funduare și a doua de Trib. Cluj ca instanță de recurs, recursul în casație fiind la a III-a instanță și fiind introdus în anul 1922, dispozițiunile citatului regulament urmează a i se aplică, el este inadmisibil. (Cas. I dec. 3115 din 21 Iunie 1926. Respins ca inadmisibil recursul făcut de Soc. An. „Banca Agrară“ Cluj în proces cu Banca Ardeleană și Cassa de Economii Cluj.)

...

Repoziție sumară. Inadmisibilitatea cererilor de reînnoire în această materie. Art. 581 al. 3 pr. civ. Paragraful 581 al. 3 pr. civ. din Transilvania în chestiunea repoziției sumare și a sistării conturbării în posesie, nu admite reînnoire de proces contra sentinței.

Așa dar din textul citat rezultă în mod categoric că în materie de conturbare de posesiune, cererea de reînnoire este inadmisibilă și întrucât în speță prin revizuirea făcută se aduce în discuție o cerere de reînnoire privind un proces de turburare de posesie, ea în conformitate cu disp. par. 581 al. 3 pr. c. este inadmisibilă. (Cas. I dec. 3114 din 21 Iunie 1926. Respins cererea de reviziune făcută de Albert Körössy în proces cu Fedor Marcovici).

...

Repoziție sumară. Caracter. Condiții. Aplicație Art. 335 c. c. austriac. Din conținutul art. 339 c. c. austriac rezultă că oricare ar fi natura posesiunii, nimeni n'are dreptul să o turbure prin propria autoritate, iar cel tulburat are dreptul să ceară în justiție încetarea turburării și daune ce i-au fost cășunate.

Prin urmare, în speță, autorul reclamațiilor suferind turburarea și cum în acel moment ca și în momentul vânzării imobilului către reclamanți, dânsul avea posesiunea lui, urmează că odată cu transmiterea posesiunii, le-a transmis și drepturile derivând din posesiune, deci și dreptul la acțiunea posesorie, așa că reclamanții fiind succesori singulari al celui turburat în posesiune, au putut cere repoziția sumară. (Cas. I, dec. 3079 din 16 Iunie 1926).

Domnii abonați ai revistei sunt cu în-
sistență rugați a trimite abonamentul ce
ne dătoresc și a-l reînnoi fără întârziere.

Administrația

Neajunsurile metodice ale legii de procedură penală

(Urmare)

La introducerea în capitolul despre ministerul public aflăm o declarație principiară; însă cap. III. a rămas în urmă incomplet deoarece nu cuprinde dispozițiile cari urmează în mod logic dela principiul declarat în § 21. Anume în înțelesul celor cuprinse în § 21 este însărcinat procurorul cu descoperirea tuturor crimelor și delictelor. Înțelesul noțiunii exprimate prin termenul descoperire nu poate să fie altul decât acela că procurorul este însărcinat să descopere starea lucrurilor în cazurile de crime și delict, adică să cerceteze cum s'a săvârșit fapta din întrebare și cine a săvârșit-o. De altcum la § 46 teza 2 se poate afla înțelesul dat de legiuitor noțiunii descoperire. La secțiunea II. a cap. III. care arată modul de procedare al procurorilor în exercițiul funcțiunii lor legea nu mai descrie decât numai felul în care vor proceda procurorii la cercetarea delictelor flagrante, adică în cazuri excepționale. Dar nu numai atât. Lege dispune că în toate celelalte cazuri procurorul va trebui să se adreseze judecătorului de instrucție (§ 45, 51). Aceste dispoziții sunt în contradicție cu principiul declarat în § 21 și încă și cu dispozițiile cuprinse în § 26 care dispune doar că procurorul este dator să prindă la timp și să constate urmele infracțiunii. Afară de aceste neajunsuri mai suferă cap. III. și de alte greșeli. Anume § 21 cuprinde o noțiune al cărei înțeles nu este clar. Înțeleg acea dispoziție care dispune că procurorul este însărcinat cu „urmărire“ tuturor delictelor și crimelor. Abstrăgând dela aceea că numai pe infractori îi poți urmări și nu faptele lor, nu poți afla în textul legii care este înțelesul acestui termen. Înțelesul lui trebuie să fie deosebit de acela al termenului „cercetare“ și „descoperire“, fiind coordonat sau subordonat unuia dintre acești termeni, doar altcum nu l'ar fi întrebuințat legiuitorul. Însă care este deosebirea, care este criteriul după care îl putem deosebi? Iată o întrebare la care nu poți afla nici un răspuns. S'ar putea susține că actele de urmărire se deosebesc de acelea de cercetare în mod analog ca de pildă actele de cârmuire de acela de administrație. Ordonarea cercetărilor împotriva oarecuiva ar fi în felul acesta act de urmărire. Însă procurorul nu este în drept să facă aceasta ci trebuie să o ceară dela judecătorul de instrucție. Ridicarea acuzei încă este un act de urmărire, însă procurorul nu este în drept să facă aceasta ci trebuie să se adreseze tot judecătorului de instrucție. În felul acesta înțelesul cuvântului „urmărire“ nu poate fi acela arătat aici. Ce a voit să exprime legiuitorul cu acest cuvânt?

Văzând § 28 și 29 se impune întrebarea dacă în acel „oricine“ cu care începe § 29 sunt cuprinși și funcționarii publici, având în vedere, că § 28 cuprinde dispoziții speciale privitoare la funcționarii publici. Se aplică aici acea regulă de interpretare, că dispoziția specială abrogă pentru cercul ei dispoziția generală sau doar în cazul dat abrogă dispoziția generală ulterioară dispoziția specială anterioară. Aceste întrebări cer un răspuns hotărât și clar și anume din următoarele motive. Dacă în acel „oricine“ al § 29 sunt cuprinși și funcționarii publici nu mai au nici un rost dispozițiile cuprinse în § 28, doar acelea

ale § 29 sunt cu mult mai largi, având în vedere, că toate infracțiunile nu sunt doar altceva decât atentate la siguranța publică sau la viața sau proprietatea oarecineva sau încă ceva mai mult decât atentate, ele vatămă în mod efectiv siguranța publică sau viața resp. proprietatea oarecuiva. Iar dacă în acel „oricine” nu intră funcționarii publici urmează o situație destul de comică, care nu cred să fi fost intenționată de legiuitor. Anume în cazul acesta devine cercul de datorințe al particularului față de obște cu mult mai larg decât acela al datorințelor slujbașilor obștei. Aceștia nu sunt îndatorați decât numai să denunțe crimele și delictele de cari ar lua cunoștință în „exercițiul funcțiunii” lor, până când bietul particular este dator să denunțe nu numai crimele și delictele, adevărate fapte omenești cari întrunesc criteriile obiective ale unei stări de fapt declarate de lege drept crimă sau delict, ci afară de acestea încă toate *atentatele* la siguranța publică sau la viața resp. averea cuiva — ce este încă cu atentatele cari nu se îndreaptă la viața oarecuiva ci numai la integritatea corporală, de pildă dacă Ioan tae nasul Irimei pentru că această să nu plăcă și altora — adevărat să denunțe procurorul ori și care faptă care ar putea primejdi siguranța publică sau viața resp. proprietatea cuiva, prin urmare nu numai crimele și delictele săvârșite deplin ci și încercarea săvârșirii acestora precum și toate contravențiile și încă și acele fapte cari cu toate, că formează un atentat la proprietatea oarecuiva — de pildă manoperile de bursă — încă nu sunt declarate de nici o lege drept infracțiune. În felul acesta funcționarul public, care este slujbaș al obștei și a cărui menire este să slujească cu toate puterile interesele obștei nu este îndatorat să denunțe oricând *atentat* până când celățeanul pașnic este dator să fie polițist să facă pe denunțatorul în oricare caz ar putea crede că este un atentat la siguranța publică sau la viața resp. averea oarecuiva. Dispozițiile cuprinse în § 28 s'ar putea interpreta și în felul acela că funcționarul public este dator să denunțe afară de atentatele care le observă ca celățean încă și delictele și crimele observate de el în serviciul funcțiunii lui. Această interpretare s'ar putea întemeia pe împrejurarea că la § 28 legea nu amintește și contravențiile. Dacă a fost această intenția legiuitorului, atunci nu a ales bine felul de a o exprima. La locul acesta se mai ivește încă o întrebare la care nu răspunde legiuitorul, anume aceea dacă sunt datori să denunțe funcționarii și particularii și acele infracțiuni cari nu se urmăresc din oficiu ci numai la cererea părții vătămate, de pildă siluirea unei femei. Legiuitorul pare să fi plecat dela concepția că toate infracțiunile se urmăresc din oficiu atunci când a creat dispozițiile cuprinse în § 28 și 29, fără ca să se mai țină seamă de împrejurarea legea de procedură penală. ca supliment al codului penal trebuie să se potrivească întru toate principiilor codului penal.

La § 31 în care dă procurorului dreptul să facă în caz de flagrant delict cercetări a folosit legiuitorul o noțiune al cărei înțeles nu este clar și holărit. Anume nu este clar înțelesul noțiunii condamnățiune criminală. Se pune întrebarea dacă această noțiune trebuie să fie înțeleasă în înțelesul ei mai larg adevărat ca condamnățiune penală sau trebuie să fie înțeleasă în înțelesul mai restrâns ca pedeapsă în caz de crimă. Răspunsul care dăm acestei întrebări este de o importanță mare, având în vedere dispozițiile §. 47 care

dă organelor auxiliare ale parchetului în caz de flagrant delict același drepturi pers. datorințe ca și procurorului, adevărat dreptul de a perchiziționa nu numai persoane și caza învinutului ci și alte persoane sau caze după obiecte, arme sau alte lucruri resp. să caute și să sechesteze documentele și corespondența învinutului sau acelele ale unei alte persoane și datorința de a aresta pe învinut chiar și dacă pedeapsa este mai ușoară de 3 luni închisoare (§ 93). Judecând după textul § 31 și 39 și după împrejurarea că legiuitorul pare că fi folosit termenul condamnățiune criminală ca antipod al termenului pedeapsă corecțională ai putea crede că înțelesul mărginit, însă la § 34 arată legiuitorul că a înțeles crimele și delictele când a exprimat termenul condamnățiune criminală, rămânând în felul acesta o întrebare de importanță capitală fără de răspuns holărit.

Capitolul despre procurori mai are încă un neajuns. Anume su sunt complete dispozițiile privitoare la dreptul de sechestrare al procurorului. Art. 34 cuprinde dispoziții generale privitoare la dreptul resp. datorința procurorului de a sechestra obiectele cari au servit la săvârșirea infracțiunii sau cari au fost produse de infracțiune cu un cuvânt toate obiectele cari ar putea servi spre descoperirea adevărului. Legea nu arată însă decât numai felul de a proceda în cazul când obiectele din întrebare se află în posesiunea învinutului sau eventual atunci când nu reclamă nimeni un drept de posesiune la ele. Ce se va face însă în cazul când obiectele din întrebare se află în posesia unei alte persoane decât învinutului și care nu vrea să le dea?

Când va putea ordona procurorul perchiziționarea altor persoane decât acelea ale bănuților și când va putea procurorul ordona perchiziția locuinței altuia decât acelea a bănuțului, când va putea perchiziționa locuința altei persoane decât bănuțul îndeosebi după documente sau alte hârtii resp. corespondență, este el în drept să sechesteze corespondența bănuțului aflată la poștă? Aceste sunt tot întrebări la cari nu dă legea niciun răspuns cu toatăcă § 34 dispune în general sechestrarea tuturor obiectelor cari ar putea servi pentru dovedirea adevărului. În felul acesta a rămas incomplet capitolul despre ministerul public pe lângă tribunale întrucât nu cuprinde dispoziții cari sunt absolut necesare. De altă parte însă cuprinde acest capitol dispoziții ale căror loc este în ordonanțe de executare întrucât neexecutarea lor nu este declarată de lege drept motiv de nulitate (§ 30 și 41) și încă și dispoziții ale căror loc nu este în capitolul despre ministerul public, fiind ele de natură generală ci ale căror loc este la cap. I despre poliția judiciară. Înțeleg anume § 24 al cărui loc ar fi îndată după § 14.

Nici cap. IV despre ofițerii de poliție auxiliari ai parchetului nu este complet. Art. 46 arată că și § 21 că subprefecții etc. sunt datori să primească denunțurile crimele și delictelor și să caute să descopere crimele și delictate săvârșite în circumscripțiunile lor. Inșă cap. IV un cuprind nici nu fel de dispoziții privitoare la felul în care să se facă constatarea naturii, și împrejurărilor, a timpului, a locului infracțiunii și a probelor și indiciilor ce vor fi putut aduna.

Dr. Emil Rebreanu
Procuror trib. Bistrița.

(Va urma)

Societățile cu garanție limitată

(Urmare)

Dispozițiunile art. 43, 87, 102 și 103 ai legii le atribuie procuraturilor de finanțe, ca reprezentanțe ale intereselor publice în cadrele dreptului privat, un cerc de activitate care le dă posibilitatea să exercite o influență, că societățile să nu părăsească calea legalității. Procedul instanțelor financiare față de noua formă societară va avea încă o deosebită importanță pentru dezvoltare ei. Mai ales dispozițiunile § 115 al legii referitor la impunerea impozitelor pentru creațiuni familiare admit o multiplă interpretare. Fără îndoială că ar fi în interesul noii societăți, dacă instanțele financiare ar lua decizii cât posibil în interesul societății. Un fiscalism mărginit, care are în vedere numai succese temporare nu numai că va împiedeca, dară chiar va paraliza dezvoltarea economică a noii forme societare. În fine nici legislația nu poate considera soluționată opera sa referitoare la societățile cu garanție limitată pentru un timp mai îndelungat, fiindcă dezvoltarea economică reclamă în mod imperios de a facilita exportului trecerea la căl noi, așa că legislația va trebui se aprobe societăților de export favoruri referitoare la impozite și taxe.

După ce am arătat împrejurile, cari au motivat introducerea societăților cu garanție limitată în Austria, va fi de interes de a face o paralelă între legea germană și cea austriacă, care s'a alipit celei din urmă, deși au îndurat multiple modificări, cari au drept cuvânt pot fi considerate ca îndreptări; modificările vor fi anume puse în evidență.

Uzând de studiul acum citat a d-lor advocați Christoforeanu și Paraschivescu voi căuta să pun în relief și dispozițiunile anteproiectului italian referitor la societățile cu garanție limitată.

1. Societățile germane pot fi create cu ori și care scop legal admisibil, afară de exploatarea de operațiuni ipotecare de bancă și de asigurări — afirmațiunea d-lor Christoforeanu, Paraschivescu că toate operațiunile de bancă sunt interzise nu este exact, excluse sunt numai operațiuni de bancă ipotecare. În Austria nu le este permis societăților cu garanție limitată activitatea cu scopuri politice și operațiunile de asigurări; măsura această a avut în vedere împrejurarea, că noua formă societară, după caracterul și structura ei, nu dă garanții suficiente pentru o exactă exploatare a unei întreprinderi de asigurare. De alt cum legea austriacă nu le pune nici o restricție societăților cu garanție limitată la alegerea obiectului.

Anteproiectul italian lasă latitudinea, ca societățile cu garanție limitată să se consacre ori cărui fel de activități, întrucât nu depășește caracterul strict comercial. Aș fi de acord dacă va fi introdusă această formă societară și la noi, ca să se facă aceleași îngrădiri referitor la obiectul societății ca și în Germania, anume a exclude operațiunile ipotecare și de asigurare, fiindcă experiențele făcute în Germania și Austria recomandă aceste restricțiuni.

2. Legea germană lasă în § 26 libertate nelimitată în ce privește cvantumul vărsărilor suplimentare; legea austriacă aplică în mod mai consecvent principiul garanției limitate și admite în § 72 numai societăți cu vărsări suplimentare limitate.

Se pare că și anteproiectul italian aprobă acest principiu. La eventuala introducere a acestei forme

societare în țara românească suntem de acord ca vărsările suplimentare să fie limitate, fiindcă de alt cum s'ar deschide o largă cale pentru abuzuri.

3. Instituirea unui consiliu de administrație este facultativă — § 52 — în legea germană; în cea austriacă însă devine conform § 29 obligatoriu când capitalul social întrece sumă de un milion coroane, sau dacă numărul societărilor întrece suma de 50.

Păreră noastră este că o combinația a acestor dispozițiuni ar fi recomandabilă, fiind instituirea unui consiliu de administrație costisitoare și de acela pentru societăți nici, puțin practicabilă.

4. Legea germană admite — § 33 — dobândirea de părți societare proprii, deplin vărsate din averea societății, care întrece suma părțășilor; legea austriacă — § 81 — interzice dobândirea și luarea în gaș a părțășilor proprii și le declară fără efect, admitând numai dobândirea prin execuțiune pentru creanțe societare. Motivele acestei prohibiri sunt conform observărilor explicative a anteproiectului următoarele. Conservarea nestirbită a capitalului social reclamă dispozițiuni speciale referitoare la dobândirea părților proprii prin societatea ca atare. Considerațiile decizive sunt că societatea cu garanție limitată, care este tot odată și societar al ei, constituie o aparițiune juridică paradoxă. Din punct de vedere practic nu se poate înțelegere că societatea să posedă o părțășe proprie, fiind aceasta egal cu o reducere a capitalului social fără măsurile de asigurare cari se cer de alt cum.

Pe altă parte — și aceasta e cu siguranță deciziv — se micșorează prin dobândirea unei părțăși proprii siguranța, ce o acordă creditorilor responsabilitatea colectivă a societărilor legal stabilită.

5. Legea austriacă interzice în mod formal acordarea de proviziuni din capitalul social pentru crearea societății. Pentru cheltuielile creării societății trebuie stabilită o sumă maximală în contractul social; aceste cheltuieli se vor arăta în bilanțul anual.

6. Încheierea contractului, prin care dobândește societatea instalațiuni existente sau de construit, menite pentru o exploatare sau imobile cu o sumă ce întrece a cincea parte a capitalului social, precum și modificarea asortel de contracte, reclamă a majoritate de $\frac{3}{4}$ a voturilor; dobândirea de imobile la o licitație silită nu necesită această majoritate. Motivul acestei măsuri adoptate de casa magnaților a fost, ca să nu devină iluzoriu dreptul de examinare a asociațiilor referitor la aporturi în așa fel, ca obiecte, care în adevăr ar fi fost de depus ca aporturi la crearea societății, să nu fie ulterior dobândite de administratori fără asentimentul a sociaților.

7. Prin 24 § s'a interzis administratorilor concurența adecă obligațiunea, ca ei să nu facă operațiuni similare în numele lor personal, sau al altora și nici se primească postul de administrator în alte societăți comerciale cari exercită acelaș comerț. În această direcție motivele anteproiectului guvernului arată următoarele: Această prohibire de concurență se potrivește cu dispozițiunile art. 96 al codului comercial austriac referitor la societățile în nume colectiv. Față de alternativă, de stabili o prohibire de concurență ea dispoziție legală, sau de a lăsa stabilirea unei astfel de prohibiri în seama contractului social, anteproiectul a acceptat prima alternativă, fiind că prohibirea concurenței constituie o garanție mai eficace pentru salvarea intereselor societății și legea

s'o presupună în consecință ca situație normală.

8. Acțiunea de dizolvare cum o prevede § 61 al legii germane, n'a fost acceptată de legea austriacă; ea este înlocuită prin dispoziția, care ușurează dizolvarea societății, fiind că conform § 84 p. 2 se cere pentru dizolvare numai o simplă majoritate a voturilor — legea germană reclamă în § 60 o majoritate de $\frac{3}{4}$ a voturilor.

De altcun casa magnașilor a ținut să pună în evidență, că constrângerea unui asociat prin un timp nemărginit la o societate, se opune concepțiunii moderne referitoare la libertatea personalității, ea nu poate fi nici armonizată cu dispozițiunile codului civil austriac — §§ 832 și 1288 — nu are ființă obligațiunea pentru o asociere perpetuă; dacă contractul de asociație încheiat între persoane, cari nu sunt comercianți, va cuprinde expres pe moștenitorii acestora, atunci sunt aceștia îndătoriți, dacă vor primi moștenirea, să împlinească voința defunctului; însă această voință a lui, nu se întinde și la moștenitorii mostenitorilor, și mai puțin încă are putere să constituie o societate, care să dureze o eternitate, — și stă în contradicție directă cu dispozițiunile codului de comerț austriac (art. 123 și 124) precum și cu dispozițiunile § 24 al legii cooperativelor.

Art. 123 și 124 tratează despre dizolvarea societăților comerciale, care bine înțeles nu pot fi constituite pentru eternitate. Așa fiind a fost interzis § 77, care îngăduie, ca aprobarea societății, de altcun necesară pentru transferul părților, să fie suplinită în procedura oficioasă prin deciziunea judecătorului, care însă va avea să asculte în prealabil direcțiunea asupra înprejurărilor, dacă nu sunt motive suficiente pentru refuzul aprobării și dacă transferul poate fi efectuat fără păgubirea societății, acelorlăși cosocietari și a creditorilor.

Anteproiectul codului de comerț italian a înscris în art. 146 principiul transmisibilității părților prin acte între vii cu obligațiunea pentru cedenți de a da preferință mai întâi celorlăși asociați și numai în urmă, când în termen de o lună dela emiterea ofertei soșilor, nu s'au pronunțat, să poată dispune liber de ele.

În cazurile în care, cotele sunt cedate mai multor persoane și în cazuri de succesiune, proiectul nu se opune divizibilităților, însă impune achizițiilor sau eredităților de a procedea în așa fel cu aceste cote, încât numerilor care urmează să fie trecut în registrul soșilor, să nu depășească cifra de 25 la oală. (Christoforeanu Paraschivescu pag. 70.)

9. § 6 dispune că nici o asociat nu poate primi mai multe părți. Fiecare asociat poate avea conform dispozițiilor § 75 numai o parte. Dacă un asociat intră după crearea societății în posesiunea unei nouă părți, se majorează partea lui în mod corespunzător. Această construcție diferă în mod esențial de cea a legii germane care lasă să se formeze în cazuri la fel mai multe părți, și mărește intenționat greutatea transferului unei părți către diferite persoane. Așa fiind formează unitatea părții un diferend caracteristic a noii forme societare față de societatea anonimă și se apropie de natură individualistă a societății în nume colectiv și în comandită.

10. Casa magnașilor a aprobat în legea austriacă prin dispozițiunile §§ 45—48 unei minorități de asociați, a căror părți ating a 10-a parte a capitalului social drepturi speciale constituind o ca organ extraordinar a societății.

O astfel de minoritate are

a) dreptul de propune, ca revizorii pentru examinarea ultimului bilanț anual să fie numiți de tribunalul comercial. Îngăduind acest drept, legiutorul a luat ca punct de plecare dezvoltarea dreptului societărilor de până acuma, formulându l mai de aproape și făcându l practicabil. Această măsură însă nu constituie ceva nou, fiind că găsim dispozițiuni analoge în §§ 266 și 277 a noului cod de comerț german, în §§ 21—23 a novejlei Engleze din 9 August 1900 referitoare la societăți anonime, în art. 153 al codului de comerț italian, art. 149 al codului de comerț portughez, art. 124 al codului de comerț belgian, în § 198 al codului de comerț japonez, și în § 175 al codului de comerț ungar, care de exemplu are următorul text:

„Unul sau mai mulți acționari, cari reprezintă a 10-a parte din capitalul social, avansând cheltuielile și depunând acțiunile lor, pot cere ca tribunalul competent să numească experți pentru verificarea operațiunilor societății și să le comunice rezultatul verificării.”

b) Aceiaș minoritate are dreptul, de a acționa eventual pretențiunile de daune interese ale societății contra membrilor direcțiunii sau a membrilor consiliului de administrație.

c) După dispozițiunile § 22 § al 4 al legii va fi remis fiecărui societărilor fără întârziere un exemplar al bilanșului. El poate în săptămâna înainte adunării asociașilor, chemate pentru examinarea bilanșului sau înainte termenului fixat pentru votarea scrisă de a lua cunoștință de cărțile și scrisorile comerciale ale societății. Această dispozițiune poate fi în contractul social numai atunci înlăturată, dacă este instituit un consiliu de administrație.

11. Conform dispozițiilor § 26 membrii direcțiunii sunt obligași să țină un tablou al asociașilor așa numita condică de părți, în care va fi de introdus numele, profesiunea și domiciliul fiecărui societărilor, precum și suma părții lor și cotele plătite din această sumă. Această condică poate fi cercelată în oarele de serviciu de ori și cine va documenta vr'un interes juridic. În condica părților sociale se va introduce fiecare transferat a părții, fiecare schimbare a cotei părții luate în seamă de un asociat, ori și ce rambursare. Ca model a servit pentru această dispozițiune registrul asociașilor prevăzut de § 14 al legii cooperativelor, precum și condica acțiunilor prevăzută de art. 182, 183 și 233 al codului de comerț austriac.

12. După dispozițiunile § 40 se vor introduce deciziile adunării generale precum și deciziile asociașilor luate în scris, fără întârziere în cartea specială a proceselor verbale în care fiecare asociat poate lua cunoștință în carele de serviciu.

După ținerea adunării generale sau după o votare făcută în scris se va comunica, cu scrisoarea recomandată fiecărui asociat, conținutul deciziunilor luate în copie, iscălite de administratori, indicând ziua introducerii lor în condica proceselor verbale.

Și această inovație, pentru care a servit drept model § 34 al legii cooperativelor a fost introdusă de casa magnașilor. Această dispozițiune are de scop, ca eeciziunile societății, care se referă la cele mai importante evenimente din viașă societară să fie amintite în mod durabil, așa că fiecare asociat să

fie lămurit asupra evenimentelor celor importante pentru situația societății. Examinând dispozițiile mai sus arătate din legea austriacă respective și complectările legii austriace, cari se abat dela legea germană ajungem la concluziunea că aceste inovații sunt de o eminentă importanță practică și garantează dezvoltarea priincioasă a acestei forme societare cu atât mai mult, că sunt menite să mărească încrederea interesajilor.

România, ca ori și care fără, care se află în cursul dezvoltării duce lipsă de capitaluri mari; aceste pot fi însă suplinite prin asociațiuni mijlocii de felul societăților cu garanție limitată, cari la o altă vor îndeplini aceiași funcțiune economică.

În consecință în de datorita mea să dezvolt principiile conducătoare ale acestor societăți cum au fost ele stabilite în legea austriacă.

Noua formă societară poartă, ca și în Germania numele de societate cu garanție limitată. Acest nume exprimă clar după motivele anteproiectului guvernului, indicul caracteristic, garanția societății, limitată față de creditorii la capitalul social, și pune, în mod ușor de înțeles, în evidență distincțiunea între această societate și societățile anonime, precum și cooperativele cu garanție limitată.

Aceste afirmațiuni însă nu sunt exacte, fiind că societatea nu răspunde limitat pentru obligațiunile ei ci nelimitat cu toată averea ei. Pe de altă parte nu răspund nici decum societarii pentru obligațiunile societății, întrucât se înțelege sub „a răspunde“ în sens juridic tehnic responsabilitatea față de creditorii, în opunere cu garanția plății.

La societățile cu garanție limitată nu răspund asociații creditorilor societății, ci sunt numai față de societate în mod limitat obligați, fiindcă conform dispozițiilor § 61 răspunde numai averea societară pentru obligațiunile societății. Creditorii societății sunt însă autorizați, de a executa acele pretențiuni, cari le are societatea în baza legii sau contractului social contra societărilor și astfel ai obliga societarii pe cale indirectă, prin printră executivă a acestor pretențiuni, pentru obligațiunile societății. Așa fiind creditorii sunt legați prin convențiunile speciale între societate și asociați, cari reglementează îndestularea creditorilor.

(Va urma)

Dr. Vasile Boldur

fost Președinte la Curtea de Apel din Cernăuți.

INFORMAȚIUNI

Impărțirea pe secții a judecătorilor dela Trib. Cluj pentru anul judecătoresc 1927:

Secția I: Primpreședinte, vacant. Judecători: Gh. Păcuraru, L. Anca, Gh. Vărnăv. Supleant: Victor Horopan. Judecător de instrucție: N. Iepure. Dl jud. Anca este delegat și ca judecător sindic.

Secția II: Președinte: Iosif Balinth. Judecători: Gr. Dunca, R. Filipescu. Supleant: Helmut de Lang. Judecător de instrucție: Leonida Persescu. Judecător delegat cu tutelele: Alex. Bohățel.

Secția III. Președinte: Alex. Soutzo. Judecători: L. Decuseară, Oct. Furnea. Supleant: Gh. Stănescu. Judecător de instrucție: Prosper Constantinescu.

Secția IV: Președinte: Clemente Petrovan. Judecători: V. P. Pastia, Adrian Manoliu. Supleant: Ion Matei.

• • •

În baza art. 32 din legea de organizare Judecătorească repartizarea dlor consilieri la Curtea de Apel pe acțiuni pe anul 1927 s'a făcut precum urmează:

Secția I. Ioan Mănescu, Lazar S. Bădescu, Dr. Ludovic Kerner, Constantin Filipescu, Petru D. Rădulescu, Teodor G. Tănăsescu.

Secția II. Gustav Haupt, Vasilie M. Dimitriu, Mihail D. Balassan, Alexandru Ulvineanu, Constantin Popovici.

Secția III. Nicolae N. Davidescu, Alexandru Balas, George Minea Popescu, Moise Savu, Victor Stamatopol.

Camera de punere Subacuzare se compune din D-nii consilier V. M. Dimitriu președinte, Victor Stamatopol și Teodor Tănăsescu membri.

• • •

Direcțiunea generală CFR a luat dispozițiunea ca martorii și informatorii, chemați de instanțele civile și militare în afaceri penale, să călătorească gratuit la clasa III, în baza citației sau mandatului de aducere, pe care va trebui să-l prezinte, spre a fi vizat, la casele de bilete din stația de pornire.

Ofițerii, funcționarii și pensionarii statului vor putea călători în clasa la care le dă dreptul carnetul de indentitate, dacă vor plăti la casa stațiunii de plecare diferența care rezultă între costul biletului de clasa III, cu reduceres respectivă la trenul cu care dorește să plece și a unui bilet de clasa II sau I, cu același tren.

Martorii și informatorii cari nu sunt ofițeri funcționari sau pensionari de stat și cari voesc a călători în cl. I sau II, vor plăti la casa situațiunii de plecare diferența tarifară între clasele respective și cl. III care se consideră gratuită și fără alt adaos.

Asemenea călătorii nu se vor admite la trenurile exprese și de lux, chiar cu plata diferenței.

Dispozițiunea aceasta intră în vigoare cu începere de 1 Ianuarie 1927.

A apărut

Procedura tutelara din Transilvania de dr. Carol Nesselrode judecător la tribunalul Bihor, cu gr. de Consilier de Curte de Apel. **Manualul cuprinde:** 19 legi cari sunt în strânsă legătura cu procedura tutelară, de curatelă și a inf. minori;

14 regulamente, ordonanțe și circulări ref. la aceste legi precum și în afară de 82 modele și formulare necesare în cauzele tutelare și cari facilitează rezolvarea lor;

indrumare detaliată pentru 68 feluri de proceduri în interesul minorilor. Adnotat și cu index alfabetic.

Cartea este tipărită pe hârtile albă și bună cu o formă regulată (jumătate 13) cu o întindere de 663 pagini.

Manualul e indispensabil pentru domnii judecători, avocați, notari publici, primari, notari comunali și tutori comunali.

Prețul cărții e 500 lei, care se va trimite pe adresa autorului, Oradea Bul. Regele Ferdinand 55/b.

» AGRICOLA «

SOC. AN. DE ASIGURĂRI GENERALE

FONDATA

1906

FONDURI DE GARANȚII LEI: 35,473.258

*Primește asig-
urări în toa-
te ramurile*

Direcțiunea gene-
ală: București, Ca-
lea Victoriei Nr. 11
Direcțiunea regio-
nală: Cluj, Str.
Nicolae Iorga 11

Reprezentanțe: Toate orașele din România

BCU Cluj / Central University Library Cluj

» NATIONALA «

SOC. GENERALA DE ASIGURARE IN BUCUREȘTI

*Capital și fonduri de garanții
proprii peste 120
milioane lei*

AGENTII IN TOATE ORASELE DIN TARĂ

INDUSTRIA SĂRMEI S. A. Cluj

Fabrica: Ghiriș

Fabricăm:

Sărmă laminată, Fier de beton, Scoabe, Cue de tot felul, Sărmă arsă,
arămiiă, Sărmă de oțel, Arcuri de mobile. Sărmă ghimpată, Agrafe.

Cereți ofertă dela singurul încredințat cu vânzarea produselor noastre:

FERARIA SOC. AN.
Cluj, Calea Victoriei No. 29.

Telefon: 4-40, 3-47. — Adresa telegrafică: „FERARIA” Cluj.